

Regiondirektörens rapport

2019-02-27

GÄLLER FÖR VERKSAMHET

Region Norrbotten

PUBLICERINGSDATUM

[Publiceringsdatum Quickpart]

DOKUMENT-ID

ARBGRP583-382524020-584

ANSVARIG

Veronika Sundström

VERSION

0.13

UPPRÄTTAD AV

Kirsti Jussila

Innehållsförteckning

Regiondirektörens rapport	1
Aktuella händelser	4
Medarbetarundersökning (MAU)	4
Patientsäkerhetskulturmätning i samverkan med medarbetarundersökningen	4
1177 Vårdguiden på telefon hanteras säkert i Norrbotten	4
Gällivare bästa utbildningssjukhus i Sverige för AT-läkare	5
Slutrapport i forskningsprojektet ”Den kommuni-kativa organisationen” ..	5
De som ringer 1177 uppskattar trovärdigheten.....	5
Mobil incheckning testas i Kiruna	5
MHFA (Mental Health first Aid) instruktörer utbildade	5
Hälsocentralen designar vården utifrån patienter-nas behov	6
Tolk – och översättningstjänster	6
Läkarexamen vid Sunderby sjukhus	6
Information om verksamhet	6
Utbildning i förändringsledning för regionens chefer.....	6
Region Norrbotten på Emigration Expo i Houten, Nederländerna	7
Förebygga och förkorta sjukfrånvaro hos medarbetarna	7
Spetspatienter- en ny resurs för hälsa	8
Sammanfattning av Etiska rådets årsrapport 2018.....	8
Åtterrappport av 2018 års Nationella överens-kommelser	9
Patientsäkerhet.....	13
Nationella mätningar av vårdskador	13
Aktuella tillsynsärenden	13
Aktuella händelser	14
Ekonomiska rapporter	14
Internkontrollmoment 2019	14
Analysplan 2019	16
Bilaga.....	17
Ledningsrapport december 2018.....	17
Bilaga.....	17
Ledningsrapport januari 2019.....	17
Bilaga.....	17
Etiska rådets årsrapport 2018	17

Bilaga..... 17

Aktuella händelser

Medarbetarundersökning (MAU)

Regionledningen har under januari fått ta del av resultatet av medarbetaruppföljningen som genomförts under november 2018. Resultatredovisningar kommer hållas i respektive verksamhet under våren.

Regionens totala index för hållbart medarbetarengagemang (HME- index) blev 78, vilket är en ökning jämfört med senaste medarbetaruppföljningen då HME index var 77. Värdet anger hur medarbetarna upplever motivation och arbetstillfredsställelse inom arbetet, förstår hur det egna arbetet bidrar till verksamhetens utveckling och måluppfyllelse samt upplevelsen av organisationen och ledarskapet.

Mätningen visar att medarbetarna trivs på sin arbetsplats och att de har förtroende för närmsta chef, däremot finns en utvecklingspotential gällande attraktivitet hos regionen som arbetsgivare.

Detta var första gången som medarbetaruppföljningen gjordes tillsammans med patientsäkerhetskulturmätning och den totala svarsfrekvensen var drygt 83 procent.

Handlingsplaner utifrån resultatet kommer att tas fram i verksamheterna under våren 2019. Under februari och mars kommer workshop-tillfällen att erbjudas till chefer och skyddsombud med syfte att ge kunskap, inspiration och stöd i hur cheferna tillsammans med sina medarbetare kan arbeta vidare med resultatet.

Patientsäkerhetskulturmätning i samverkan med medarbetarundersökningen

Under slutet av 2018 har Region Norrbotten för första gången genomfört en gemensam mätning av säkerhetskultur och arbetsmiljö. För att stötta cheferna i regionen med att omhänderta och arbeta med resultatet genomför patientsäkerhet tillsammans med HR ett flertal workshop i länet. Inom patientsäkerhet introduceras ett nytt nationell dialogverktyg för att på verksamhetsnivå tillsammans med medarbetarna arbeta med säkerhetskulturen utifrån resultatet av mätningen.

1177 Vårdguiden på telefon hanteras säkert i Norrbotten

Region Norrbotten berörs inte alls av den säkerhetsbrist med inspelade samtal som drabbat regioner med underleverantörer för datalagring. Vi använder ett nationellt gemensamt system med hög säkerhet.

En säkerhetsbrist med inspelade samtal till 1177 Vårdguiden på telefon har upptäckts och åtgärdats. Säkerhetsbristen berör regionerna Stockholm, Sörmland och Värmland som har avtal med underleverantören Medhelp som vårdgivare för 1177 Vårdguiden på telefon. Servern där samtalen lagrats är avstängd och inte längre åtkomlig.

Gällivare bästa utbildningssjukhus i Sverige för AT-läkare

Gällivare sjukhus har återigen uppmärksammats av SYLF (Sveriges yngre läkares förening) som det bästa utbildningssjukhuset för AT-läkare i Sverige. Både Gällivare och Kiruna ligger ofta högt uppe i denna ranking år efter år. Året innan låg Gällivare på andra plats. Engagerad personal, god utbildningsmiljö och duktiga studierektorer är starkt bidragande faktorer.

Slutrapport i forskningsprojektet "Den kommunikativa organisationen"

Studien är den största inom strategisk kommunikation i europeisk historia och bjuder på många intressanta slutsatser som kommunikatörer och chefer bör känna till. Studien har pågått sedan 2014 och syftar till att öka kunskapen om kommunikationens betydelse för organisationers måluppfyllelse och framgång.

De som ringer 1177 uppskattar trovärdigheten

En ny undersökning visar att de flesta som ringer 1177 är mycket nöjda och följer råden de får. Invånare vill framförallt se förbättringar av kötiderna. Varje månad besvarar sjuksköterskorna på 1177 Vårdguiden ca 350 000 samtal från invånare i hela Sverige. Årets resultat i den årliga nöjdhetsindex (NKI)-undersökningen visar upp en mycket hög nöjdhetsindex, och NKI-värdet ökar från 82 per år 2017 till 83 per år för 2018. Värdet över NKI 75 innebär att användarna anses mycket nöjda.

Mobil incheckning testas i Kiruna

I mars blir Kiruna först ut med att erbjuda ankomstregistrering och betalning direkt i mobilen vid besök i öppenvården. En webbapp gör det möjligt att själv checka in och betala sitt vårdbesök. En påminnelse med länk till webbappen skickas via sms samma dag som besöket. Fortfarande kommer det vara möjligt att ankomstregistrera sig som idag via kassor och även betala kontant, men möjligheten till självbetjäning tillkommer för de som så önskar. Flera andra landsting och regioner arbetar också med att införa eller upphandla självbetjäning genom ankomstregistrering

Forum Jämställdhet lockade nästan tusen personer

Forum Jämställdhet är Sveriges största jämställdhetskonferens och anordnas årligen av Sveriges Kvinnolobby. I år arrangerades konferensen i samverkan med Luleå kommun och Region Norrbotten på Kulturens Hus i Luleå. Konferensen besöktes av över 900 personer. Fokuset i huvudprogrammet låg på att skapa bättre och mer jämställda organisationer. Det fanns också ett öppet program om jämställdhetsarbete i Norrbotten. Även det öppna programmet, som hade fri entré och drop in, blev välbesökt.

MHFA (Mental Health first Aid) instruktörer utbildade

Region Norrbotten satsar mer på suicidpreventivt arbete. Det handlar om Första hjälpen till psykisk hälsa. I Region Norrbotten har tre personer från

det samiska kompetensnätverket samt en kurator från Kalix genomgått utbildning till MHFA instruktör. Utbildningen ger behörighet till att organisera och ge egna *Första hjälpen till psykisk hälsa-kurser*, där syftet är att lära ut hur man känner igen och ingriper vid kriser, ta emot information och hur man bekräftar och uppmuntrar till att söka lämplig psykiatrisk hjälp.

Hälsocentralen designar vården utifrån patienternas behov

En av de metoder som Region Norrbotten arbetar med för att få till stånd en mer personcentrerad vård är tjänstedesign. Tjänstedesign knyter an till flödesutbildningen, men går ett steg vidare i att ta reda på vad patienterna egentligen vill. För att identifiera behoven gjordes djup- och mikrointervjuer kombinerat med ”kundresor”, där patienternas väg genom vården följdes steg för steg. Dessutom fick 110 patienter svara på en enkät, där det bland annat framkom att de önskade tydligare återkoppling efter besöken på hälsocentralen. En av de första åtgärderna hälsocentralen kunde checka av utifrån patienternas önskemål var hur kallelsen såg ut och göra den tydligare. Det har handlat mycket om att ”tänka utanför boxen” och att designa tjänster utifrån patienternas behov.

Tolk – och översättningstjänster

Från och med den 11 januari 2019 har Region Norrbotten ett nytt avtal gällande översättningstjänster. Däremot gick avtalet om beställning av språktolk ut 1 april 2018 eftersom tidigare genomförd upphandling överklagades. Regionen står idag utan tolkavtal men ett nytt upphandlingsarbete pågår med planerad avtalsstart den 15 april 2019. Under den tid som regionen är avtalslös kan verksamheterna vända sig till marknadens befintliga aktörer.

Läkarexamen vid Sunderby sjukhus

I januari utexaminerades den 11:e terminen med läkare från Umeå universitet vid Sunderby sjukhus sedan läkarutbildningen startade i januari 2011. Det innebär att 100 utexaminerade läkare från Sunderby sjukhus nu passerats. Av dessa har ca 70 procent valt att bli kvar i Norrbotten.

Information om verksamhet

Utbildning i förändringsledning för regionens chefer

En förutsättning för att regionen ska lyckas med målbild 2035 är att regionens chefer aktivt styr utvecklingsarbetet i nära samarbete med chefskollegor, verksamhetsutvecklare och medarbetare, både i det dagliga arbetet och i olika grupperingar. Målet är att uppnå effektiva flöden, säkra kompetensförsörjningen, en ekonomi i balans samt en god arbetsmiljö. För att ge cheferna bättre förutsättningar att förstå och kunna leda detta omfattande förändringsarbete på ett betryggande sätt, har en utbildning i förändringsledning tagits fram som erbjuds alla regionens chefer under 2019. Utbildning en finansieras av medel från Omställningsfondens Tidig Lokal Omställning (TLO-KL).

Region Norrbotten på Emigration Expo i Houten, Nederländerna

Emigration Expo är Europas största emigrationsmessa med cirka 200 utställare och ungefär 11 000 besökare. Syftet med deltagande i mässan var att marknadsföra Norrbotten som län och Region Norrbotten som arbetsgivare, då många holländare varje år väljer att flytta utomlands och intresset för Sverige är stort. Från regionen deltog en HR-partner, två verksamhetsstrateger från Gällivare och Kalix samt en specialistsjuksköterska som själv valt att flytta från Holland och bosätta sig i Gällivare. Den senare höll ett uppskattat föredrag på mässan om hans erfarenheter i samband med flytten till Sverige och hur livet i Norrbotten ser ut för honom och hans familj.

Av de intresseanmälningar som regionen tagit emot under mässan hade ett 20-tal utbildning inom hälso- och sjukvård (ett antal läkare och sjuksköterskor, både specialister och grundutbildade, två tandläkare, en psykolog, en fysioterapeut, en barnmorska, två med kompetens inom laboratoriemedicin och ett antal undersköterskor). Vissa av dessa har redan börjat läsa svenska, men de flesta har endast grundläggande kunskaper.

I regionens monter fanns även en representant från Arbetsförmedlingen Eures som hade gott om besökare (exempelvis lastbilsförare, lärare och personer som är intresserade av arbete inom gruvnäringen), däribland också flera ”medföljande” till kandidaterna som är intresserade av arbete inom hälso- och sjukvård inom regionen.

Deltagandet i mässan visade att det finns ett stort intresse för Sverige, och gärna norra Sverige. För många är beslutet om flytt en lång process som tar tid, men det är viktigt att regionen etablerar kontakt med dessa och fortsatt dialog kommer hållas med samtliga som gjort intresseanmälan.

Företagshälsan har infört ett nytt journalsystem

Det nya journalsystemet möjliggör att även uppdrag som är riktade till en grupp eller på organisatorisk nivå kan journalföras digitalt, vilket inte är möjligt i journalsystemet VAS. Regionstyrelsen följer sedan tidigare andel av Företagshälsans uppdrag som är hälsofrämjande, förebyggande respektive efterhjälpande.

Det nya journalsystemet kommer att möjliggöra en mer detaljerad uppföljning, där inte enbart antal och andel uppdrag kan redovisas utan även vilken tid som lagts på hälsofrämjande, förebyggande och efterhjälpande åtgärder samt även om dessa insatser var riktad mot individ, grupp eller organisation. Första uppföljningen med den nya detaljerade redovisningen kommer rapporteras i delårsredovisningen per april.

Förebygga och förkorta sjukfrånvaro hos medarbetarna

Regionen deltar tillsammans med Region Skåne i ett projekt under ledning av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Projektets syfte är att förebygga och förkorta sjukfrånvaro hos medarbetarna, genom tidiga insatser samt att förbättra samverkan mellan regionen som arbetsgivare och vårdgivare. Projektet är uppdelat i tre insatser som ska underlätta samverkan på individ, grupp och organisationsnivå:

- På individnivå finns rehabiliterings koordinators som stödjer de utvalda pilotverksamheterna i att fånga upp korttidsfrånvaro på individnivå samt att underlätta för chefer och medarbetare med handlingsplan för återgång till arbete.
- På grupp-nivå sker insatsen med ett arbetsplatsnära stöd då projektet samarbetar med Företagshälsan för att kartlägga och hitta grundorsaker-na till sjukskrivningar på arbetsplatsen för att därefter ta fram åtgärder för att minska sjukfrånvaro. Denna insats vänder sig till utvalda arbets-platser som har hög eller ökande sjukfrånvaro.
- På organisationsnivå hålls workshops för att förbättra samverkan mellan vård och arbetsgivare, den fjärde av totalt 6 workshops genomfördes un-der januari.
- I projektet fortskrider även arbetet med att färdigställa konceptet för diplomering av hälsofrämjande arbetsplatser.

Spetspatienter- en ny resurs för hälsa

Nu har Region Norrbottens första spetspatienter börjat sin anställning. Regionen var först i landet med en jobbannons där man sökte spetspatienter och det har väckt stort intresse i omvärlden. Det är en del i Region Norrbottens satsning på att utveckla vården genom att se att bakom varje diagnos finns en person som kan vara en stor resurs både för sin egen hälsa och i vårdens utvecklingsarbete.

Region Norrbottens ambition är att fler kan bli spetspatienter med hjälp av egenvårdsutbildning och tillgång till bra verktyg.

Region Norrbotten deltar som part i det nationella Vinnova-finansierade projektet. Under januari släppte projektet en rapport Spetspatienter- en ny resurs för hälsa vid ett seminarium på Karolinska institutet.

Sammanfattning av Etiska rådets årsrapport 2018

För att skapa tydliga strukturer för etikarbetet inom hälso- och sjukvård samt tandvård beslutade landstingsstyrelsen 2013 att ett etiskt råd skulle införas och att dess arbete sammanfattas i en årlig rapport till styrelsen. En etablerad stödstruktur för etikarbetet finns organiserad inom Utvecklingsavdelningen på Enheten för förbättring och förnyelse.

Under 2018 har det etiska rådet haft sex möten och två planeringsdagar. Exempel på aktiviteter som utförts:

- två heldagsutbildningar i etik för ST-läkare
- ett seminarium riktat mot alla medarbetare i Region Norrbotten
- planerade och akuta etiska ronder ute i verksamheterna
- etisk analys vilket är en strategi och ett redskap för hur avvägningar kan göras när det finns konflikter mellan olika intressen eller värden
- medarbetare från verksamheten har även vid några tillfällen kommit till rådet med etiskt svåra ärenden där etisk analys utförts
- flertalet telefonsamtal och mail har kommit till ordförande gällande etiska ärenden

Etiska rådet utgör en stödstruktur för Region Norrbottens etikombud samt bidrar till deras utbildning. Syftet med etikombudsutbildningen är att säkerställa funktion och kompetens för lokalt stöd i etiskt arbete på enhets-

/verksamhetsnivå. Målet är att med ett personcentrerat förhållningssätt och förvärvad kunskap hantera etiska dilemman och frågeställningar i vardagen. Hela rapporten för 2018 finns som bilaga i handlingarna.

Återrapport av 2018 års Nationella överenskommelser

Staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) upprättar årligen så kallade nationella överenskommelser inom utvalda områden. Det övergripande syftet med överenskommelserna är att stärka arbetet inom prioriterade områden hos regioner och kommuner samt säkerställa en nationell samordning av arbetet. Nedan ges en sammanfattning av vad Region Norrbotten arbetat med inom ramen för respektive överenskommelse för 2018. Följande överenskommelser berörs.

- Kortare väntetider i cancervården
- Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödra- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa
- En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess
- Försäkringsmedicinska utredningar
- Insatser för ökad tillgänglighet i barnhälsovården m.m.
- Beredskap
- Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa
- Patientmiljarden
- Stöd till bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården – Professionsmiljarden
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare

Kortare väntetider i cancervården

Överenskommelsen syftar till en mer jämlik och tillgänglig cancervård med fokus på att korta väntetider och minska regionala skillnader. Den viktigaste åtgärden är införande av ett nationellt system för standardiserade vårdförlopp som beskriver utredningar och första behandling vid cancerdiagnos samt maximala tidsgränser för olika åtgärder. År 2018 var det avslutande året i den fyraåriga nationella satsningen för cancervården men förslag finns om en förlängd cancersatsning för 2019.

Resultat

Regionen erhöll 9,7 mnkr för 2018 vilket bland annat gått till

- införande av tre standardiserade vårdförlopp
- produktionsoptimering inom endoskopiverksamheten
- åtgärder för att öka produktionskapaciteten inom bild- och funktionsmedicin genom en inhyrd mobil MR vid Sunderby sjukhus
- införande av koordinatörer inom kirurgi och hematologi
- ALK-organisation (allmänläkarkonsulter)

Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödra- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa

Överenskommelsen syftar till en mer tillgänglig, säker, kunskapsbaserad och jämlik vård inom förlossningssjukvården, primärvården och annan hälso- och sjukvård som bidrar till att främja kvinnors hälsa. Satsningen avsåg initialt perioden 2015-2019 men har i olika omgångar förlängts och avser nu perioden 2018-2022 med särskilt fokus på vårdkedjan graviditet, förlossning, eftervård och neonatalvård. För 2018 har regionen erhållit 24,1 mnkr. Därtill har medel om 17 mnkr från 2017 års överenskommelse övergått till 2018.

Resultat

Regionen har genomfört och påbörjat aktiviteter inom bland annat inom:

- bemanning
- säker förlossningsvård, förlossningsrädsla och amning
- regionövergripande riktlinjer bäckenbotten hälsa
- patientinformation, Bebis i Norr, Gyn i Norr
- sexuell och reproduktiv hälsa, abort prevention, självttest klamydia, gynekologisk vård och primärvård
- införande av nytt vårdprogram för cervixcancerscreening samt anslutning till det nationella kvalitetsregistret cytburken
- Infört klamydia.se
- särskilda patientgrupper vulvasmärta, endometriosis, könsstympning primärvård och gynekologisk vård
- omfattande kartläggning för att identifiera vilka förbättringsområden som finns inom vårdkedjan för den gravida kvinnan och nyblivna föräldrar i mödra-, förlossnings-, neonatal- och barnhälsovården i Norrbotten.

En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess

Regeringen och SKL ingick en tvåårig överenskommelse för 2017-2018. Totalt avsattes 1,44 mdkr per år varav 500 mnkr avsåg stimulansmedel för behandlingar och rehabiliteringsinsatser. Syftet var att stimulera kvalitetshöjande insatser inom hälso- och sjukvården för att sjukskrivning ska bli en del av vård och behandling med målet att slutföra flera av de insatser som har utvecklats genom tidigare överenskommelser. Regioner har erhållit 32,3 mnkr för 2018.

Resultat

- Regioner klarade att uppnå samtliga prestationskrav inom Försäkringsmedicin. Utbildning av AT/ST läkare har genomförts i samverkan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.
- Utbildning och tillsättning av koordinatörer har skett inom primärvård och psykiatri.
- Insatser riktade mot psykisk ohälsa och långvarig smärta inom primärvård har genomförts samt utbildning av KBT terapeuter för traditionell och internetbaserad KBT behandling.
- Vidareutveckling av elektroniskt informationsutbyte avseende funktionalitet i VAS för överföring av information till Försäkringskassan gällande nya intyg för sjukpenning, sjukersättning och aktivitetsersättning.

Försäkringsmedicinska utredningar

För styckersättningarna avsatte staten 22,9 mnkr under 2018. För en rättssäker prövning av sjukpenningärenden behöver Försäkringskassan i vissa fall fördjupade medicinska utredningar som grund för bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. Överenskommelsen kvarstod i avvaktan på ny lag 1 januari 2019 som innebär att hälso- och sjukvården ansvarar för att leverera försäkringsmedicinska utredningar på uppdrag av Försäkringskassan. För 2018 erhöll regionen styckersättning med 2,9 mnkr för genomförda utredningar och 0,75 mnkr avseende central administration.

Insatser för ökad tillgänglighet i barnhälsovården

Överenskommelsen för 2018 syftade till att öka tillgängligheten i barnhälsovården och bidra till en jämlik hälsoutveckling i befolkningen. Regionen erhöll 1,9 mnkr för 2018 vilket har fördelats till verksamheter utifrån verksamhetsstatistik för 2017 samt utifrån inlämnade handlingsplaner från Hälsocentralerna. Länsenheten Föräldra- och barnhälsan har via samordnande sjuksköterska fungerat som stöd för barnhälsovården (BHV) på länets hälsocentraler.

Resultat

Regionen har bland annat arbetat med följande aktiviteter under 2018.

- All personal inom barnhälsovården har deltagit i utbildningsdagar om ämnet vaccinationer/vaccinationsmotstånd.
- Utbildning och samverkan har genomförts med folktandvården.
- Folktandvården har med de tilldelade medlen hållit föreläsningar runt om i länet för all BHV-personal.
- En gemensam rutin för BHV och Folktandvården har upprättats som innebär att BHV-sjuksköterskan tittar i munnen på barnet vid 12-månadersbesöket och vid behov skriver remiss till tandvården. Detta för att tidigt hitta de barn som löper ökad risk för att drabbas av ohälsa i munnen.
- Utifrån 2017 års verksamhetsstatistik har Pajalas, Råneå/Mjölkkuddens och Haparandas BHV-mottagningar lyfts fram som pilotverksamheter under 2018. Satsningen har innefattat hembesök till alla familjer med nyfött barn och även hembesök till alla vid 8-månaders ålder.
- Särskilda satsningar till alla hälsocentraler i länet för att främja hembesök/öka tillgängligheten.
- Webbkamera + headset har köpts in till alla BHV-sjuksköterskor för att ge större möjlighet att delta i kompetenshöjande utbildningar, kollegiala möten och informationstillfällen på distans.
- Folkhälsocentrum har vidareutvecklat applikationen XLENT som används för att samla in årlig hälsodata från elever i förskoleklass, årskurs fyra och sju samt gymnasiets årskurs ett. Applikationen möjliggör att se och bedöma hur barnen mår, vilka levnadsvanor de har och hur hälsa och levnadsvanor utvecklar sig över tid i de olika årskurserna.

Beredskap

I och med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet som regeringen fattade 2015 har planeringen för totalförsvaret återupptagits, vilket även berör hälso- och sjukvården. Försvarsmaktens förväntan på stöd från den civila sjukvår-

den har ökat vilket innebär att civilförsvarsplaneringen inom hälso- och sjukvården återupptagits. Regionen erhöll 1 mnkr inom ramen för den nationella överenskommelsen för 2018 och har arbetat med följande aktiviteter inom området.

- Kartläggning/inventering av bland annat ledningsplatser, materialförsörjning och läkemedelsförsörjning i samverkan med Socialstyrelsen, SKL, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med flera.
- Planering i samverkan med Region Västerbotten, Region Västernorrland samt Region Jämtland Härjedalen för att uppfylla regeringens mål för det civila försvaret. Detta innefattar att stödja Försvarmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld samt tillgodose civilbefolkningens behov av sjukvård.

Stöd till riktade insatser inom området Psykisk hälsa

Överenskommelsen inom området psykisk hälsa har funnits sedan ett flertal år och förväntas fortsätta. Syftet med överenskommelsen är att stimulera till ett långsiktigt arbete med utveckling inom området. Centrala utgångspunkter för satsningen är att förstärka primärvården och den specialiserande psykiatrin för barn och vuxna samt stärka de preventiva och sjukdomsförebyggande insatserna. För 2018 erhöll regionen 24 mnkr i statliga medel med syfte att fortsätta arbetet med aktiviteter för att utveckla första linjens vård samt den specialiserade psykiatrin för barn och vuxna. Under 2018 har regionen bland annat arbetat med följande aktiviteter:

- Utbildning av personal för att tidigt kunna identifiera tecken som tyder på psykisk ohälsa
- Forum för erfarenhetsutbyte har skapats.
- En psykiatrivecka har anordnats i samverkan med Norrbottens kommuner med bland annat öppna kvällsföreläsningar
- Ökat deltagande av patienter och brukare vid verksamhetsutveckling på verksamhets- och systemnivå
- Implementering av arbetssättet självväld inläggning (SI) vid psykiatrisk vårdavdelning Piteå sjukhus
- Ökad tillgänglighet till vård för barn och unga i gruppen asylsökande och nyanlända
- Fortsatt implementering av SAM (samverka, agera och motivera) som är en arbetsmodell för att främja hälsa och förebygga psykisk ohälsa bland barn och unga
- Fyra medarbetare har utbildats till instruktörer i Mental Health First Aid (MHFA)
- Ytterligare 18 YAM-instruktörer (Youth Aware of Mental Health) har utbildats i kommunerna Luleå, Arjeplog, Boden och Övertorneå
- Fyra psykologer inom Föräldra- och Barnhälsan har genomgått utbildning i föräldrastödsprogrammet Child Development Program (ICDP)

Patientmiljarden

Patientmiljarden syftar till att förbättra tillgängligheten och samordningen i hälso- och sjukvården. Överenskommelsen för 2018 var inriktad på förberedande åtgärder för införandet av en förstärkt vårdgaranti i primärvården samt utvecklingsåtgärder med inriktning mot konceptet patientkontrakt. Regionen erhöll 24,3 mnkr plus en tilläggsöverenskommelse på 14,9 mnkr för 2018 och har genomfört aktiviteter inom bland annat följande områden:

- förändrade arbetssätt med triagering (initial bedömning och prioritering av patienter)
- pilotprojekt med sjuksköterskeledd ”lätt akut” vid hälsocentraler
- stanna-kvar premie i primärvården till läkare med specialisering inom allmänmedicin
- anpassning av väntetidsuppföljningen till den förstärkta vårdgarantin
- breddinförande av webbtidbok
- införande av Min Plan med nya rutiner och arbetssätt för samordnade individuella planer och fast vårdkontakt
- införande av regionövergripande produktions- och kapacitetsplanering inom operationsverksamheten

Goda arbetsvillkor för vårdens medarbetare och Professionsmiljarden

Professionsmiljarden har funnits sedan 2016 och syftar till att stärka förutsättningarna för en god, jämlik och effektiv hälso- och sjukvård. Detta ska ske genom att förbättra förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens medarbetare att öka tiden för patientnära arbete samt stärka landstingens/regionernas planering av sitt kompetensbehov. Överenskommelsen Goda förutsättningar för vårdens medarbetare är ett komplement till Professionsmiljarden och de båda överenskommelserna kommer att följas upp gemensamt. För 2018 erhöll regionen 23,6 mnkr från Professionsmiljarden och 49,1 mnkr från Goda förutsättningar för vårdens medarbetare. Inom ramen för överenskommelserna har regionen bland annat arbetat med insatser och vidareutveckling inom områdena:

- utbildningstjänster för Avancerad klinisk sjuksköterska (AKS)
- kökortning inom operation, bild- och funktionsmedicin och MR
- vårdnära service och transportorganisation
- pilotprojekt för sprututbyte
- utlandsrekrytering
- workshops om Strategin Hälsa och vård 2035
- 1177 sjukvårdsrådgivningen
- breddinförande digitala vårdmöten och implementering av erfarenheter från RemoAge-projektet
- självbetjäningstjänster

Patientsäkerhet

Nationella mätningar av vårdskador

Under vecka 9-12 kommer Region Norrbotten att delta i de nationella mätningarna av vårdskadorna trycksår, vårdrelaterade infektioner (VRI) och följsamheten till basala hygienföreskriften (BHK). Nytt för i år är att det har tillkommit två nya kategorier i bedömningen av trycksår och under vecka åtta är två utbildningstillfällen planerade för att implementera de nya trycksårskategorierna.

Aktuella tillsynsärenden

Inspektion för vård och omsorg (IVO) har genomfört två tillsynsinspektioner i början av februari. Tillsynerna riktades mot två lex Maria händelser. Ären-

dena handlade om brister i remisshanteringen och brister i kvalitén på utredningarna. IVO efterfrågar hur risker relaterade till remisshanteringen återkopplades till högsta ledningen, vårdgivaren och vilka beslut som tagits i samband med identifierade risker.

Remisshanteringen har varit föremål för revision 2016 och åtgärder beslutades och vidtogs under 2017. En övergripande anvisning togs fram utifrån identifierade brister. I tillsynen framkom att bevakningen av remisshanteringen kräver manuell hantering eftersom det nuvarande vårdadministrativa systemet (VAS) inte stöder den funktionen. I båda ärenden hade IVO synpunkter på brister i kvalitén på inlämnade utredningar (händelseanalyserna). Regionen har under 2018 arbetet med att förbättra kvalitén på händelseanalyserna. Bland annat har det på regionövergripande nivå rekryterats ett metodstöd/analysledare med uppdrag att ansvara för händelseanalyser där flera verksamheter är inblandade och i att stötta processen. Ytterligare ett tillsynsärende är annonserat och kommer att äga rum i mars. Även denna tillsyn är riktad till ett lex Maria ärende och har fokus på kvalitén av utredningen.

Aktuella händelser

Under december/januari har identifierats två allvarliga händelser i samband med blodtransfusion. Händelserna kommer att utredas för att identifiera var i processen det brister. Patientsäkerhet har via patientsäkerhetsrådet och chefläkarna med anmälningsansvar försökt sprida information om inträffade händelserna för att förebygga återupprepning av likande händelser. När utredningen är klar är det av stor vikt att även den sprids ur ett lärandeperspektiv.

Ekonomiska rapporter

Internkontrollmoment 2019

Syftet med intern kontroll är att främja en fungerande ledning av Region Norrbottens verksamhet genom att förebygga och hantera risker, dra fördelar av möjligheter och starka sidor, kontinuerligt utveckla verksamheten samt utvärdera verksamhetens resultat. Intern kontroll är en del av regionens verksamhets- och ekonomistyrning.

Regiondirektören har till styrelsen i oktober redovisat en plan för det kommande årets regionövergripande internkontrollmoment och divisionerna har i divisionsplanerna redovisat sina planerade internkontrollmoment. Regiondirektören redovisar här en sammanställning av de regionövergripande internkontrollmomenten och divisionernas internkontrollmoment för 2019.

Kontrollmoment	Kontrollutförare	Kontrollmetod
Efterlevnad av avtal	Regiondirektörens stab	Uppföljning av avtalstrohet
Bisysslor	Regiondirektörens stab	Registrerade bisysslor i jämförelse med Bolagsverket
Bokföring av timmar	Regiondirektörens stab,	Stickprov på fakturor och rimlig-

för inhyrd personal	Division Närsjukvård, Division Länssjukvård	hetsbedömning av kostnad/timme
Progresskontroll digitaliseringsprojekt	Division Närsjukvård	Resultatuppföljning i samband med DLG en gång per månad
Progresskontroll flödes och förbättringsarbeten	Division Närsjukvård	Resultatuppföljning i samband med DLG en gång per månad
Registrering/kodning	Division Närsjukvård	Journalgranskning i form av stickprov ur standardiserat vårdförlopp (SVF)
Kompetens och karriärutveckling	Division Närsjukvård	Stickprov i att kompetens- och karriärutvecklingskonceptet är lokalt anpassat och implementerat i verksamheten
Patient och brukarmedverkan	Division Närsjukvård	Utbetalt arvode
Är verksamhetsmodellen känd bland medarbetarna;	Division Länssjukvård	Under 2019 göra stickprovskontroller på 5 mottagningar och 5 avdelningar för att se om arbetssätten i verksamhetsmodellen är implementerat och känt hos medarbetarna
Använder vi nya rutiner och arbetssätt som tagits fram i förbättringsarbeten	Division Länssjukvård	Undersöka fem förbättringsarbeten som gjorts under år 2018 för att se om de nya metoderna, rutinerna eller arbetssätten har ändrats i enlighet med förbättringsarbetet.
Förändringsledarskap för nytt, flödesorienterat arbetssätt	Division Folktandvård	
Grad av flödesorienterat arbetssätt	Division Folktandvård	
Färdig på så få besök som möjlig	Division Folktandvård	
Effektiv barntandvård och frisktandvård med flödespass	Division Folktandvård	
Se över och eventuellt justera externa avtal.	Division Länsteknik	Uppföljning av verksamhetsplan Drift för att säkra översyn av externa avtal.
Säkra följsamhet till	Division Länsteknik	Sätta upp tydliga uppföljnings-

utarbetade processer kring ändringar i miljön.		mål och metodik för återkoppling.
Säkra att Länsteknik arbetar systematiskt med utvecklingsuppdrag.	Division Länsteknik	Uppföljning av antal utvecklingsuppdrag som håller tidplan och som kunnat driftsättas utan problem.
Säkra att arbets sätt/process tas fram och införs för att effektivt kunna hantera utvecklingsbehov från verksamheten.	Division Länsteknik	Utförs i Ledningsgrupp Länsteknik
Finansieringsprinciperna	Division Länsteknik	Följa upp vilka utvecklingsuppdrag där finansieringen varit tydlig från start av utveckling till driftsatt lösning under två år.
Kontroll att hälsosamtal har genomförts efter 3 sjukfrånvarotillfällen	Division Service	Uppföljning SAM-checklistor
Kontroll av att rehabiliteringsplaner upprättats	Division Service	Uppföljning SAM-checklistor
Kontroll av det nya arbetssättet för avtalsförvaltning	Division Service	Uppföljning av att drift- och avtalsmöten genomförs.
Kontroll av att säkerhetsrutiner för brand och gas följs.	Division Service	Intervju

Analysplan 2019

Region Norrbotten genomför regelbundet mätningar av medborgarnas och patienternas uppfattning om hälso- och sjukvården, samt uppföljning, utvärdering och analys av kvalitet, produktivitet och effektivitet av regionens tjänster.

Som ett komplement till löpande mer verksamhetsanpassad och specifik uppföljningsverksamhet har Region Norrbotten beslutat att strategiskt prioriterade analysområden ska lyftas fram genom en analysplan. Analysplanen beslutas av regionstyrelsen. Analysplanen och resultaten av analyserna ger underlag till arbetet med planering. Analysplan för 2019 finns som bilaga i handlingarna.

Bilaga

Ledningsrapport december 2018

Bilaga

Ledningsrapport januari 2019

Bilaga

Etiska rådets årsrapport 2018

Bilaga